

Onderwerp: visie Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang

Naam opdracht:

Regionale visie Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

BESTUURLIJKE OPDRACHTGEVER

Regionaal PO Kop van Noord-Holland.

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 is Beschermd wonen (BW), alsmede de middelen hiervoor ondergebracht bij de centrumgemeenten voor maatschappelijke opvang. Dit betreft de zorg voor mensen die vanwege psychiatrische problemen niet zelfstandig kunnen wonen en toezicht en begeleiding nodig hebben. Alle gemeenten zijn hier wel zelf verantwoordelijk voor en uitgangspunt is dus ook dat het geld op den duur over alle gemeenten moet worden verdeeld volgens een nieuw te ontwikkelen objectief verdeelmodel.

De commissie Dannenberg heeft in opdracht van de VNG eind 2015 een toekomstvisie op BW opgesteld, die uitgaat van "de inclusieve samenleving" waarin ook kwetsbare mensen zo zelfstandig als mogelijk wonen. Ook centrumgemeenten kunnen zich in deze visie vinden. Financieel en praktisch is nog wel een nadere uitwerking nodig.

Voor de komende periode hebben de gemeenten de uitdaging om in regionaal verband te zoeken naar een manier waarop deze visie regionaal vertaald kan worden, hoe gewenste veranderingen in gang kunnen worden gezet en hoe gemeenten de onderlinge samenwerking in de toekomst vorm willen geven. Het regionaal MO heeft centrumgemeente Den Helder verzocht een bestuursopdracht voor te leggen waarin het proces om te komen tot deze visie wordt neergelegd.

2. Aanleiding

Startpunt is dat alle centrumgemeenten in Nederland hebben ingestemd met de toekomstvisie van de commissie Dannenberg.

De VNG heeft een spoorboekje vastgesteld voor de toekomst BW, met de volgende kernpunten:

- Tot 1-1-2020: regio's maken afspraken over de inhoud en evt. verdeling van het budget in de regio, naar keuze incl. of excl. maatschappelijke opvang.
- Tot eind 2017: vastgesteld regionaal plan van aanpak, waarin opgenomen de visie, verantwoordingsverdeling en de wijze van samenwerking (incl. wijze van bekostiging).
- Eind 2018: helder hoe het nieuwe verdeelmodel eruit gaat zien.
- Uiterlijk 2020: invoering van nieuw objectief verdeelmodel met verdeling van geld over alle gemeenten (afhankelijk van besluitvorming met of zonder maatschappelijke opvang).

Om dit te kunnen realiseren moet, in de visie van VNG en centrumgemeenten, aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan:

- Helderheid over openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor GGZ-doelgroep.
- Duidelijkheid over budget dat wordt toegevoegd voor doelgroep van jongeren van 18-23 jaar met een licht verstandelijke beperking.
- Het ministerie van BZK start voor zomer 2016 proces naar objectief verdeelmodel BW.
- In regio ligt er z.s.m. opdracht om tot bestuurlijk gesprek te komen over toekomst BW en de relatie met Wmo-functies begeleiding maar ook met jeugdregio's en Wlz regio's waarin wordt samengewerkt met zorgverzekeraars.
- Gemeenten nemen in plannen de landelijke benoemde uitgangspunten en aandachtsgebieden mee.
- Er ligt een convenant over de Landelijke toegankelijkheid BW.
- Uiterlijk 1-1-2020 wordt objectief verdeelmodel ingevoerd.

3. Doelstellingen

1. Inwoners met ernstige psychische en psychiatrische problematiek zo zelfstandig mogelijk laten wonen, met passende begeleiding en dagbesteding.
2. Beschermd wonen met 24-uurs zorg en toezicht in omvang terugbrengen, maar beschikbaar houden voor de groep waar dat tijdelijk voor nodig is.
3. Beschermd wonen verbinden met de bredere keten van samenhangende voorzieningen, waaronder maatschappelijke opvang en OGGZ-aanpak, begeleiding en dagbesteding, jeugdzorg (overgang 18-/18+), wonen, inkomensondersteuning, inloop, sociale verslavingszorg en welzijnswerk/maatschappelijke dienstverlening.
4. Vroegsignalering en preventie en een optimale afstemming met de wijkteams.
5. Integrale trajecten op maat incl. participatie en cliëntsturing.

Kaders en uitgangspunten.

Bestaande wet- en regelgeving en reeds vastgestelde regionale beleidskaders dienen als grondslag voor de bestuursopdracht. Dit zijn in ieder geval:

- De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet
- Stedelijk kompas Kop van Noord-Holland.
- De visie van de commissie Dannenberg, die uitgaat van:
 - sociale inclusie van kwetsbare inwoners in de wijken (een beschermd thuis) met ambulante, flexibele, persoonsgerichte herstelondersteuning in de thuissituatie,
 - cliënten worden maximaal aangesproken op hun vermogen tot zelfmanagement (stabiel wonen midden in de wijk) en het benutten van bronnen van informele steun waarbij ze een beroep kunnen doen op diverse begeleidings- en huisvestingsvarianten.

Deze visie betreft niet alleen kwetsbare inwoners die nu gebruik maken van intramurale voorzieningen van MO en BW en onder voorwaarden meer zelfstandig kunnen wonen, maar ook inwoners die weliswaar over eigen huisvesting beschikken, maar door allerlei problemen het risico lopen maatschappelijk uit te vallen. Met andere woorden: het gaat ook om preventie en het voorkomen van verhuizingen naar een intramurale voorziening.

4. De opdracht en de beoogde resultaten

Concreet moet deze bestuursopdracht leiden tot:

- een regionale visie op MO en BW voor de periode van 2017 en daarna, met daaraan gekoppeld prestatieafspraken en samenwerkingsafspraken tussen gemeenten;
- de uitwerking van deze visie in concrete doelstellingen, acties/verbeterplannen voor de verschillende onderdelen: maatschappelijke opvang, beschermd wonen, aanpak verwarde personen (OGGZ-aanpak) en afstemming met de bredere keten;
- uitwerking van de doelstellingen in implementatieplannen en afsprakenkader tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en andere relevante partijen (zorgverzekeraar, corporaties);
- aansluiting met de al bestaande producten die geleverd worden onder de Wmo en participatie (begeleiding, dagbesteding en op weg naar werk/re-integratie).

Belangrijke uitdagingen voor de regio zijn o.m.:

- tot meer helderheid te komen over het omgaan met landelijke toegankelijkheid vs. regiobinding (bij voorkeur op basis van een landelijk convenant);
- tot een sluitend aanbod MO en BW te komen (niemand tussen wal en schip) met een breed arsenaal aan woonvarianten; zoeken naar nog meer samenwerking tussen organisaties om kleinschalige vormen van BW in stand te houden;
- ambulantisering te bevorderen met (zo nodig) continuïteit van zorg (formeel en/of informeel);
- beschikbare en betaalbare wooneenheden in alle gemeenten;
- zo nodig aanscherpen/aanvullen OGGZ-aanpak gericht op vroegsignalering/preventie en voorkomen uithuiszetting en overlast;
- in de regio tot afspraken te komen over de toekomstige inhoudelijke en financiële samenwerking m.b.t. MO/BW.

5. Duur van de opdracht & planning

	Planning
Vaststellen bestuursopdracht	Juni 2016
Notitie uitgangspunten en prioriteiten	September 2016
Inhoudelijke visieontwikkeling verder vormgeven door: <ul style="list-style-type: none"> • Vaststellen uitgangspunten tijdens bijeenkomst met commissie Dannenberg voor wethouders en raadsleden regiogemeenten Kop van NH, zorgaanbieders, OGGZ-organisaties, corporaties, zorgkantoor/zorgverzekeraar, cliëntenorganisaties; • Verankering cliëntenparticipatie: bijeenkomst cliëntenparticipatie met inzet van landelijke taskforce; • Consequenties zichtbaar maken van aanstaande veranderingen (overgang deel doelgroep naar Wlz) en landelijke afspraken m.b.t. landelijke toegankelijkheid; • Voortgang werkgroep innovatie Beschermd wonen, met zorgaanbieders spreken over innovatie - transformatie, prioriteiten en knelpunten; terugkoppeling aan Transitietafel. • Bestuurlijk overleg regiogemeenten. • Afstemming met Zorgverzekeraars en Zorgkantoor in Regietafel. 	<p>Oktober 2016</p> <p>Oktober 2016</p> <p>Oktober 2016 – mei 2017</p> <p>Oktober 2016 – mei 2017</p>
Afronding en vaststelling visienota	Januari 2017
Nadere uitwerking thema's/prioriteiten in werkgroepen Visie uitwerken tot regionaal plan van aanpak.	Eerste helft 2017
Besluitvormingsfase	Tweede helft 2017

6. Werkwijze en organisatie

1. Bestuurlijk opdrachtgever is het regionaal PO.
2. Gemeente Den Helder is trekker van dit proces.
3. Er wordt nauw samengewerkt met de regiogemeenten in het regio overleg zorg dat functioneert als regionale projectgroep.
4. Innovatietafel BW en adviescommissie Maatschappelijke opvang worden (in aanvulling op contractgesprekken) gebruikt voor overleg met zorgaanbieders. Zo nodig worden aanvullende werkgroepen ingericht.
5. Cliënten worden betrokken via bijeenkomst cliëntenparticipatie (met inzet van landelijke taskforce die hiervoor beschikbaar is).

7. Communicatie

- Regionaal MO/PO wordt periodiek geïnformeerd over voortgang.
- Bijeenkomst met commissie Dannenberg wordt mede gebruikt voor nadere informatie aan bestuurders/raadsleden gemeenten, zorgaanbieders, corporaties en cliëntorganisaties.
- Zo nodig worden raden aanvullend over voortgang geïnformeerd.
- Interne communicatie gemeenten.

8. Randvoorwaarden

Afbakening project

Deze bestuursopdracht richt zich op de functies Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang. Deze functies worden in samenhang gezien met de bredere keten van samenhangende voorzieningen en de Aanpak verwarde personen (OGGZ-aanpak).

Prioritering

Voor gemeenten en zorginstellingen zijn belangrijke thema's die al worden opgepakt en moeten blijven doorlopen:

- bij aflopende indicaties BW steeds kritisch bezien of continuering BW gewenst/noodzakelijk is;
- afspraken met regiogemeenten (afbakening taken/verantwoordelijkheden) actualiseren;
- contractgesprekken zorgaanbieders BW (juni 2016);
- dialoog met zorgaanbieders (september 2016) over beoogde verlenging van de overeenkomsten 2016;
- voortgang gesprekken met zorgaanbieders aan Innovatietafel BW (één van de regionale Innovatietafels Wmo);
- deelname aan ondersteuningsprogramma VNG en overleg met centrumgemeenten.

Inzet gemeenten

Voor het slagen van de opdracht is het van belang dat gemeenten zorgen voor beschikbaarheid van ambtelijke inzet in werkgroep beschermd wonen, bij contractgesprekken en afstemming inkoop.

Inzet instellingen

Van de instellingen wordt verwacht dat zij participeren aan Innovatietafel, bijeenkomst Dannenberg en werkgroep beschermd wonen.

9. Financiën

N.v.t.

10. Achtergrondinformatie

Rapport Toekomst Beschermd wonen :

https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf